

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Stredná priemyselná škola strojnícka, Komenského 2 Košice
4. Názov projektu	Rozvíjanie gramotnosti – v praxi cesta k úspešnosti
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGT4
6. Názov pedagogického klubu	PK jazykovej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	22.11.2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	učebňa č. 106
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Beáta Ceranová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://priemyslovka.sk/pedagogicke-kluby/

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia :

Základné komunikačné kompetencie a jazykové (cudzojazyčné) schopnosti komunikácie v cudzom jazyku u jednotlivých poslucháčov štúdia na strednej odbornej škole a ich následné využitie v praxi ako aj možnosť lepšieho uplatnenia sa v praxi v rámci multikultúrnej Európy prostredníctvom dobrej znalosti cudzieho jazyka sú v súčasnosti neoddeliteľnou súčasťou života.

Informačno-komunikačné prostriedky sú a budú neoddeliteľnou súčasťou bežného i pracovného života. Preto je samozrejmou, že medzi významné kľúčové kompetencie absolventa strednej školy patrí počítačová, informačná a digitálna gramotnosť, zručnosť vo využívaní informačno-komunikačných technológií. Úlohou strednej odbornej školy je pripraviť žiaka pre život, pre prax v rôznych oblastiach a pre svoj osobný rozvoj, a to nielen v súkromnom živote ale i v pracovnej praxi s tým, že si osvojí aj prípadné špecifické informačno-komunikačné prostriedky.

Komunikácia a komunikačné zručnosti patria medzi najdôležitejšie zručnosti, ktoré by mali ovládať nielen učitelia, ale aj žiaci.

Komunikácie výrazne ovplyvňuje výsledok sociálneho kontaktu. Najmä pre učiteľa je komunikácia nevyhnutnou súčasťou jeho profesijných kompetencií pri výkone učiteľského povolania.

Učiteľ by mal disponovať nielen širokým všeobecným a odborným rozhľadom, ale tiež súborom pedagogických kompetencií, ktoré sa stávajú východiskom jeho komunikácie so žiakmi a ich rodičmi.

Tradičná rola učiteľa sa dnes mení. Moderný učiteľ by mal naplniť vzdelávacie predstavy rodičov, žiakov, ako aj spoločnosti. Jeho úloha učiť v zmysle prednášať, skúšať, vysvetľovať a hľadať správne riešenia, poskytovať informácie trvá, ale stále viac sa učiteľ stáva organizátorom, usmerňovateľom a tvorcom aktivít žiakov a ich sprievodcom pri poznávaní sveta. Aby bol schopný porozumieť signálom spätnej väzby o kvalite svojho pôsobenia na žiaka a efektívite vlastnej práce potrebuje komunikačné zručnosti a osobnostný rast.

Učiteľova práca je nesmierne náročná, najmä v súčasnosti, kde sa vyžaduje rýchlosť jeho reakcií a rozhodovania, jeho samostatnosť, verbálnu pohotovosť, pružnosť a tvorivosť pri riešení pedagogických situácií v škole. Rozvoj komunikačných zručností umožňuje a podporuje profesijný rozvoj učiteľov, odborných a pedagogických zamestnancov prehĺbovaním ich profesijných kompetencií.

Získajú zručnosti podporovať tolerantné správanie k mravným hodnotám a rôznym kultúram, kultivovane bez negatívnych emócií vyjadrovať svoj názor, argumentovať, tvoriť, upevňovať alebo meniť postoje žiakov.

Učitelia jazykov by mali študentom vysvetliť, že sa nestačí len naučiť cudziemu jazyku, ale že je potrebné zvládnuť aj interkultúrne dimenzie komunikačného procesu.

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Kľúčové slová:

komunikácia, kompetencia, anglický jazyk, zručnosti, schopnosti, technická jazyková terminológia, odborná angličtina

Komunikačné zručnosti tvoria základ všetkých sociálno-psychologických zručností, ktoré jednotlivec potrebuje na svoje zaradenie sa do spoločnosti. Ich podstatu tvorí adaptačný mechanizmus a preto sú v odbornej literatúre často vymedzené ako zručnosti, ktoré umožňujú adaptovať sa jednotlivcovi v konkrétnom prostredí, resp. umožňujú mu aktívne v prostredí pôsobiť, teda sa aktívne konkrétnemu prostrediu prispôsobovať a tiež aj toto prostredie do určitej miery prispôsobovať svojím potrebám a záujmom.

Vo všeobecnosti možno komunikačné zručnosti vymedziť ako špecializované schopnosti umožňujúce komunikovať, ktoré nie sú prirodzenou súčasťou osobnostnej výbavy človeka, ale tvoria určité rozvinutie a zdokonalenie osobnostných dispozícií, určitú nadstavbu, ktorú jednotlivec/ manažér nadobúda buď v živote alebo v pracovnom procese, tzv. za pochodu, alebo si ju osvojuje v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu, v súčasnosti najčastejšie pomocou rozmanitých aktívnych foriem, nácviku a tréningového procesu.

Aj keď komunikačné zručnosti v skutočnosti tvoria ucelený komplex kvalít, z metodického hľadiska je možné ich rozdeliť na receptívne a expresívne.

1. AKTÍVNE POČÚVANIE

Aktívne počúvanie je spôsob reagovania v procese komunikácie kde sa aktéri nesnažia len o čo najpresnejšie pochopenie informácií, ale tak isto rôznymi spôsobmi prejavujú svoje vnímanie a počúvanie toho druhého. Vo vzťahu k druhému aktérovi komunikačného procesu by sa aktívne počúvanie malo prejavovať tým, že:

- počúvajúci pozorne sleduje rečníka
- udržiava sa očný kontakt medzi aktérmi
- využívanie neverbálnej komunikácie (otvorené a súhlasné gestá, prikyvovanie a pod.)
- parafrázovaním, zhrnutím získanej informácie a uistením sa, či prijímateľ dobre porozumel
- kladením doplňujúcich otázok

Bariéry počúvania:

- zlá koncentrácia na obidvoch stranách
- zhon
- stres

- zaujatosť
- sústredenie sa na iné veci
- jasnosť vyjadrovania
- rýchlosť reči
- nezáujem

2. ASERTIVITA

Asertívna komunikácia predstavuje vonkajšie pôsobenie a správanie človeka pre dosiahnutie čo najlepšieho žiadaného výsledku. Umožňuje vhodnou formou prejavíť primerané emócie, vyjadriť želania, požiadavky a vlastné pozitívne či negatívne stanovisko komunikujúceho.

Asertivita je právo človeka povedať a presadiť svoj názor. Či už ide o techniku „poškodenej gramoplatne“ pri presadzovaní svojho názoru prípadne námietky a poznámky, pri vytváraní kompromisov s druhou stranou ako aj pri bežnej komunikácii s blízkou osobou v dôležitých životných rozhodnutiach. Toto presadzovanie názoru však neprebíha kričaním a vyhráňaním sa ale slušným spôsobom, pri ktorom je potrebné dbať na názor druhej strany.

3. EMPATIA

Slovo empatia pochádza z gréčtiny a znamená *silnú emóciu, vášeň*. Empatiou sa rozumie schopnosť človeka vžiť sa do citov iného. Dáva mu príležitosť vcítiť a pochopiť emócie a stavy, ktoré druhý človek nevyjadruje priamo a ktoré očividne nevyplývajú z danej situácie.

4. PERSUÁZIA

Persuázia označuje schopnosť človeka v komunikačnom procese presvedčiť alebo ovplyvniť iného človeka, resp. skupinu ľudí, pričom je založená na slovnom (verbálnom) alebo neverbálnom pôsobení na človeka.

Persuázia sa dá chápať ako presvedčanie druhej osoby. Ide o nenásilné presvedčanie, nie o manipuláciu. Manipulácia má charakteristické znaky ako vnucovanie názoru, neodôvodniteľnosť a nedobrovoľnosť prijať tento názor.

Názor alebo správa, ktorú chce človek persuovať inej osobe by mala byť dôveryhodná a presvedčivá. Tieto vlastnosti získa vďaka vierohodnému zdroju, autorite zdroja informácií, skúsenosťou a atraktivnosťou. Správa musí byť považovaná prijímateľom za pravdivú.

Presvedčanie, argumentovanie, ktoré vedie k zmene postoja iného človeka sa nazýva agitácia. Vyjadruje empatické porozumenie a budovanie sebadôvery a dôvery toho druhého. Chybami, ktoré sa pri presvedčaní vyskytujú, sú prílišná zdvorilosť, neopodstatnené používanie zdobnenín, fráz a detinských výrazov.

5. METAKOMUNIKÁCIA

Metakomunikácia je súhrn neverbálnych prejavov sprevádzajúcich komunikáciu. Patria sem gestá, mimika, vzdialenosť a rozmiestnenie komunikujúcich, intonácia hlasu.

Metakomunikácia obsah verbálneho oznamu buď zdôrazňuje, popiera alebo posúva jeho význam.

Metakomunikácia je kľúčom k pochopeniu, objasneniu a porozumeniu informácií, ktoré sa vymieňajú. Hovorí o tom, ako prijať správu, objasňuje, čo je nad, v a o komunikácií. Určuje ako porozumieť obsahu vyjadreného, napr. či ide o kritiku, pochvalu, iróniu.

Nesprávne vnímanie metakomunikácie môže viesť k chaosu a nesprávnemu pochopeniu danej informácie čo vedie k nepochopeniu komunikujúcich.

Skutočný význam komunikačného procesu utvárajú tieto faktory:

- verbálny a neverbálny obsah
- kontext celkovej situácie
- hlasový a citový prízvuk
- mimika
- gestá

S rozvojom vedy a techniky pribúda nielen množstvo nových informácií, ale vzniká aj potreba nové javy a pojmy pomenovať, zdokumentovať a oboznámiť s nimi širokú vedeckú i laickú verejnosť. Sprostredkovateľom pri oznamovaní týchto nových poznatkov bol, je a bude jazyk s rozvinutou a prepracovanou slovnou zásobou, ktorá nie je konštantne daná, ale sa postupne mení — zbavuje zastaraných a nepoužívaných slov a dopĺňa o nové slová — termíny.

Tvoreniu nových termínov treba preto vždy venovať primeranú pozornosť, pretože sa postupne stáva súčasťou slovnej zásoby národného jazyka. Medzi spisovným a odborným jazykom je veľmi úzky vzťah. Odborný jazyk, ktorý využíva tak všeobecný jazykový základ spisovného jazyka (slovnú zásobu a gramatiku), ako aj odbornú terminológiu, tvorí najmenej tri štvrtiny všetkej písanej a tlačenej produkcie tohto ktorého spisovného jazyka.

Pod pojmom odborný jazyk chápeme súhrn všetkých jazykových prostriedkov, ktoré sa používajú v oblasti vymedzenej okruhom istej profesie - vedným odborom. Kým spisovný jazyk je určený všetkým jeho používateľom, pre odborný jazyk je príznačné, že na jeho porozumenie je potrebný určitý stupeň odborného vzdelania alebo aspoň všeobecný rozhľad v danom odbore, pretože termíny ako pomenovania pojmu spravidla svoj význam len naznačujú. Ich presný význam pozná len odborník, najmä pri menej zvyčajných výrazoch.

Slovo *terminológia* sa bežne chápe ako náuka o vlastnostiach, tvorbe a používaní termínov, t. j. ako náuka o termínoch. Rovnako bežne sa slovo terminológia chápe aj ako súbor termínov (odborných názvov) používaných v rozličných vedných a výrobných oblastiach. V niektorých odboroch sa pre súbor termínov synonymicky používajú aj termíny názvoslovie, či menoslovie; v iných sa medzi nimi dodržiava presná hranica.

Vo výskume terminológie sa v súčasnosti uplatňujú tri hlavné prístupy: vecný, filozofický a lingvistický. Pri vecnom prístupe sa do centra úvah dostáva pojem a jeho vzťahy k susedným pojmom, ako aj vzťah medzi pojmom a termínom. Filozofický prístup zdôrazňuje triedenie pojmov podľa filozofických kategórií a snaží sa o vypracovanie klasifikačných teórií. Lingvistický prístup sa zakladá na tom, že terminológia je podmnožina slovnej zásoby špeciálneho odborného jazyka a že špeciálne jazyky sú podjazykmi jednotlivých jazykov. Aplikuje jazykové prostriedky na terminologické javy vrátane lexicografie.

S potrebou, s problémom dosiahnuť čo najpresnejší, najvýstižnejší preklad, a tým i využitie odborných anglických termínov z rôznych oblasti sa stretávame čoraz častejšie. Je to spôsobené jednak zintenzívnením využívania zahraničnej literatúry a odbornej tlače na vedecké, pedagogické a novinárske účely, ale čoraz častejšie nás tieto otázky zaskočia pri prekladoch slovenských textov, odborných statí a článkov, ktoré prezentujeme na medzinárodných konferenciách a ktoré sa snažíme publikovať v zahraničných časopisoch. Biznisu a marketingu v medzinárodnom, globálnom meradle rozhodne vládne angličtina. Pozorujeme jav, že články, najmä v odborných a prípadne i „kvázi“ odborných časopisoch sú príliš popretkávané nevhodne preloženými odbornými pojmi, násilnými a často i uchu nie lahodiacimi slovami — pojmi. Pri použití rôznych pohľadov môžeme konštatovať, že slovenčina je liberálna v otázkach preberania, resp. priberania nových slov.

Ak študenti ovládajú tzv. General English (všeobecnú angličtinu) na slušnej úrovni, dokážu sa dorozumieť pri cestovaní, prečítať si knihu či vyhľadať informácie na internete je vysoko pravdepodobné, že používanie jazyka neobmedzujú len na súkromnú sféru a voľnočasové aktivity, ale potrebujú komunikovať aj v práci. A tu prichádza ten moment, keď si už s General English nevystačia – aby sa dokázali dohodnúť s kolegami a úspešne riešiť pracovné úlohy, potrebujú totiž ovládať aj jazyk a terminológiu z danej odbornej oblasti.

Preto je dôležité:

- zamerať výučbu angličtiny na rozličné oblasti profesionálneho využitia
- rozdeliť ju podľa jednotlivých odborných disciplín a povolání
- vyučovať ju vždy v kontexte daného odboru
- dôraz sa kladie na rozvoj špecifických jazykových a komunikačných zručností potrebných na úspešné pôsobenie v konkrétnej pracovnej oblasti

12. Závěry a odporúčania:

V súčasnosti sú už neoddeliteľnou súčasťou vyučovania odborných predmetov multimédia, ba interaktívne multimédia t. j. používanie viac než jedného média pri prezentácií informácií, napr. využitie počítačových programov uchovávajúcich text, obrázky a videoklipy súčasne, resp. riadiť spôsob prezentácie informácií napr. interaktívna tabuľa. Prostredníctvom toho majú žiaci možnosť rozvíjať odbornú slovnú zásobu a komunikačné zručnosti v anglickom jazyku.

Žiaci majú možnosť prezentovať svoje zručnosti v odbornej oblasti napr. v prácach stredoškolskej odbornej činnosti, či komplexných odborných prácach pričom čerpajú poznatky z cudzojazyčnej literatúry, či programov zameraných na daný odbor záujmu. Budúci zamestnávateľ očakáva od nášho absolventa pri nástupe do zamestnania, aby mal veľmi dobré odborné zručnosti, jazykové znalosti a súčasne ovládal odbornú slovnú terminológiu, ktorú bude vedieť využiť v svojom pracovnom, praktickom i osobnom živote.

13. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Hana Olejníková
14. Dátum	22.11.2021
15. Podpis	
16. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Beáta Ceranová
17. Dátum	
18. Podpis	22.11.2021